N°. 498. # DE GRONDWET. 1855.

ZONDAG 31 DEC., MAANDAG 1 JAN.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . » 5.50.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

1854.

Hetzij wij een blik slaan op 't geen om ons heen is voorgevallen, hetzij wij onzen terugblik beperken tot de gebeurtenissen in ons Vaderland: het jaar, dat ten einde spoedt, zal steeds onder de gewigtige tijdperken in de geschiedenis geteld worden.

De heillooze oorlogsvlam, die reeds bij het einde van 1853 dreigde los te barsten, woedde in 1854 met een vreeselijk geweld. Een deel van Europa was 't schouwspel van verwoestingen en heldenfeiten, gelijk de jongste geschiedenis schier de weêrgâ niet aanbiedt. De moed, die aan weêrszijden is betoond, de inspanning waartoe men zich getroostte, evenaarde de groote strekking van den strijd. Het geldt toch niets meer en niets minder dan de verdediging der Westersche beschaving en ververlichting tegen barbaarschheid en willekeur. Wanneer wij, die behooren tot de mogendheden van minderen rang, overwegen, dat twee groote, magtige mogendheden zich de kosten en lasten des oorlogs getroosten om een zwakkeren bondgenoot tegen onregt en geweld te beschermen, om het evenwigt van Europa te handhaven, dan is het ons, met den heer van Zuylen van Nyevelt, niet twijfelachtig »voor wie onze sympathie moet zijn.« Waarheen de strijd nog leiden zal is alleen der Voorzienigheid bekend; of de oorlog zich zal beperken tot de grenzen, waarbinnen hij zich tot dus ver bewoog, dan wel of hij verder om zich heen grijpen en geheel Europa medeslepen zal, is een raadsel, dat alleen de naaste toekomst schijnt te zullen oplossen. Of wij zelven enkel aandachtige, maar steeds sympathiserende toeschouwers van den grooten strijd zullen mogen blijven: wie zal het durven verzekeren, of wie zal het kunnen ontkennen? Eene groote toekomst gaat Europa voorzeker te gemoet; welke wending die nemen zal, het schijnt ons toe, dat de beslissing daarvan voor een groot deel in Oostenrijk en Pruissen is gelegen. Wij staan op een keerpunt, waarvan het traktaat van 2 December de spil zal zijn. Welke uitkomst de gebeurtenissen ook hebbe: steeds zal zij voor *ons* van grooten invloed zijn. In de nederlaag der Westersche mogendheden hebben ook wij het dierbaarst, dat we bezitten, te verliezen: de vrijheid, den vooruitgang, de ontwikkeling, niet enkel op politiek gebied, ook op dat van handel en nijverheid, van beschaving en verlichting. In het terugdringen der Oostersche autocratie binnen de grenzen van haar natuurlijk gebied, in het knotten van dien geweldigen invloed, waarvan de ijzeren armen geheel Europa dreigden te omklemmen, hebben wij, vrije, handeldrijvende, constitutionnele Natie *alles* te winnen. Aan ons innerlijk leven zal hechten steun verleend worden; onze staatsinrigting, met zoo veel moeite opgebouwd uit de puinhoopen van een stelsel, aan dat der Oostersche autocratie verwant; zal er vaster door staan dan ooit; de sloopende hand der reactie, de knagende tand der »tegenovergestelde rigting«: zij zullen afhouden, en op nieuw zullen wij, zedelijk gesterkt door de zegepraal der beginselen van Westersche beschaving, in de vrije ontwikkeling van ons politiek leven, in de versterking van onze nationaliteit, in het verder aanwakkeren van al wat een volk krachtig maken kan, bedaard maar met vasten tred kunnen voortgaan. Al is 't dan ook, dat de oorlogsklaroen niet binnen onze grenzen gestoken wordt, al mogen wij den zegen blijven genieten van buiten den kring te blijven, dien de oorlogsvlam beschrijft of nog beschrijven zal: met niet mindere belangstelling slaan wij elk feit, elke wisseling van gebeurtenis in dien grootschen strijd tusschen *licht* en *duisternis* gade. Wij gelooven, dat allen, die de onafhankelijkheid van Nederland lief hebben als zich zelven, die de zegeningen eener constitutionnele vrijheid waarderen, die op 't gebied van de zeden, van den handel en de nijverheid de gestadige ontwikkeling en vooruitgang voorstaan, niet onverschillig *kunnen* zijn voor hetgeen de uitkomst van den strijd wezen zal.

Ook voor Nederland is, in de gevolgen, gelijk voor ieder andere kleine Mogendheid bij uitnemendheid, in de beslissing van het *Europesche* vraagstuk opgesloten de beslissing van de vraag: »zullen wij *vóóruit* of *achteruit* gaan?« Zonder dat men er zich zelf rekenschap van geeft, is die overtuiging in ieders gemoed gevestigd: en als onwillekeurig zien wij de sympathie voor de strijdende magten zich regelen naar de politieke rigting, die men met betrekking tot zijn Vaderland is toegedaan. Mogt de nieuwe jaarkring ons weldra eene beslissing ten voordeele der Westersche Mogendheden aanbrengen. Het is de heilrijkste wensch, dien wij, bij het intreden van het nieuwe jaar, kunnen uiten; want die beslissing zal zijn ten voordeele van algemeene beschaving en verlichting; zij zal kunnen strekken tot heil van ons Vaderland, tot nieuwen steun aan onze grondwettige instellingen.

Slaan wij een vlugtigen, algemeenen blik op ons eigen Vaderland: voorzeker wijkt, 't geen op dat meer beperkt gebied is voorgevallen, verre in gewigt voor 't geen Europa te overwegen gaf. Maar even als de toekomst van ons Vaderland in verband staat met de beslissing van het Europesche vraagstuk, zoo schijnt de vertraging in die beslissing niet zonder invloed te zijn op den gang van zaken in *ons* land. De beweging, die, in April 1853, aan een bewind een einde maakte, waarvan het getuigenis, dat het was »een eerlijk, een werkzaam, een kundig en bovenal een regtvaardig Gouvernement« nog dezer dagen werd *onderschreven* door eene partij, die steeds zijn felste bestrijder is geweest (1) heeft hare grootste kracht versleten. De rigting, welke aan die van het vorig bewind is opgevolgd, vindt haren steun in die beweging niet meer: en het is alleen de vertraging, welke de beslissing van het Europesche vraagstuk ondervindt, die het, trouwens waggelende steunsel uitmaakt, waarop die rigting nog het roer van Staat in handen blijft houden. Het is enkel de vrees: — eene vrees, waarvan wij *de regtmatigheid* thans niet beoordeelen — om, in de moeijelijke omstandigheden, waarin Europa zich bevindt, den bestaanden gang van zaken te veranderen, die aan ons tegenwoordig Bewind de magt in handen geeft, om ons land nog voor een poos te besturen. Het is niet meer, gelijk in de eerste maanden na April 1853, uit sympathie voor *de Regering*, dat zij wordt staande gehouden: het is de, aan onzen landaard steeds eigene weifelmoedigheid, in het nemen van heilzame, maar steeds min of meer schokkende maatregelen, zoodra de algemeene staatkundige gezigteinder eenigermate is verduisterd. De Regering zelve schijnt daarvan overtuigd — en 't is trouwens niet anders denkbaar — en *daarom* heeft ze ook, in 1854, zoo ruimschoots en bij iedere gelegenheid »de buitengewone omstandigheden« als eenig plechtanker aangegrepen. Wat wij in de jongste dagen, zoo in de Eerste als in de Tweede Kamer, hebben zien gebeuren, zou *niet* hebben plaats gegrepen, bijaldien niet het oog der Volksvertegenwoordiging »de oorlog« en de »onzekere toekomst« als dreigende spoken, te regt of ten onregte, had zien verrijzen. Niemand, die opregt is, kan zich omtrent dit punt eene illusie maken. De »tegenovergestelde rigting« heeft werkelijk uitgediend; »buitengewone omstandigheden« komen haar te hulp, om haar kwijnend leven te rekken, en reeds spant de Regering alle krachten in, om haren oorsprong te doen vergeten; om, uit zelfbehoud, beloften te doen, die schijnen te voorspellen, dat zij zelfs de constitutionnele rigting, ten aanzien van één harer gewigtigste beginselen, *verligting van lasten*, *voorbij wil streven.*

Met vergelijking tot het jaar 1853 is derhalve, tot heil van ons Vaderland, met betrekking tot de toekomst, een groote stap vóórwaarts gedaan, wanneer het Europesche vraagstuk tot een *goed* einde zal gebragt zijn. De constitutionnele beginselen hebben de denkbeelden van reactie, uit de April-beweging verrezen, voor een goed deel teruggedrongen naar 't verleden, dat ons nog als waarschuwend voorbeeld voor oogen staat. Die beginselen hebben al dieper en dieper wortel geschoten; de kracht, die ze ontwikkelen, drijft de Regering *vóóruit* en belet haar *achteruit te gaan.* De felle weêrstand, aan die beginselen geboden, heeft hunne kracht, hun ontwikkelingsvermogen slechts doen *vermeerderen*, en treffend is hier het beeld van toepassing, dat GOETHE eenmaal gebruikte: »Weêrstand »tegen eene *goede zaak* is de pook, die met drift tegen »brandende steenkolen wordt gedreven; de kolen spat»ten uiteen, *maar de gloed wordt des te grooter.*«

Het deel, dat de constitutionnele partij van het verkrijgen van dien, betrekkelijk gunstigen staat van zaken zich mag toeëigenen, zullen wij niet berekenen. Het doel is: *bevordering van het algemeene welzijn* en al wordt dat doel ook bereikt ten koste van ondervonden miskenning en verguizing: de constitutionnelen zullen zich om de uitkomst niet minder verheugen.

Het is van dât standpunt, dat wij met vertrouwen den nieuwen jaarkring intreden.

(1) *Nederlander*, van 6 December jl.

Zoolang de heer VAN DAM VAN ISSELT de eer heeft, lid te zijn van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, is het voornaamste deel zijner redevoeringen gewijd aan aanvallen tegen de Tweede Kamer, aan recensie van 't geen dáár is gezegd, aan veroordeeling van 't geen dáár is geschied.

Wij betwijfelen zeer of er, behalve de heer VAN DAM zelf, *één lid is* van de Eerste Kamer, die een dergelijk gedrag goedkeurt.

De Eerste Kamer heeft de roeping niet, om de rol van zedemeester of van censor over de leden der Tweede Kamer te spelen. Voorzeker heeft de Eerste Kamer, evenzeer als de Tweede, die vrijheid van spreken, welke der Vertegenwoordiging toekomt, en is het vrij natuurlijk, dat in beide Kamers nagenoeg *dezelfde* onderwerpen ter sprake gebragt worden. Maar de eene Kamer behoort de andere te *eerbiedigen;* de eene tak der Wetgevende Magt behoort niet te trachten den anderen bij de Natie in discrediet te brengen; en er behoort wel de allerminste soort van moed toe, om altijd en gedurig op de Tweede Kamer te schelden en te tieren, wanneer men er zeker van is, *dat men geen antwoord ontvangen kan.*

De heer VAN DAM VAN ISSELT heeft steeds den mond van groote woorden vol. Verdraagzaamheid, eendragt, gemeen overleg, nationale eer, nationale waardigheid zijn, ten allen ure, op 's mans lippen bestorven. Wij willen der Natie en der Eerste Kamer, in gemoede, gevraagd hebben: of het niet is *ondermijning* van de »eendragt« of van het »gemeen overleg«, die de grondslagen zijn van al 't geen tusschen de drie takken der Wetgevende Magt in een constitutionnelen Staat wordt tot stand gebragt, wanneer men altijd en voortdurend *den eenen tak* in *verdenking*, in *minachting* bij het Volk tracht te brengen? Wij vragen: waar het heen zou, bijaldien de Tweede Kamer op *hare* beurt het gedrag, de gezegden, de handelingen der Eerste, die dan toch ook niet altijd zonder fout of vrij van inconsequentie zullen zijn, ging *be*oordeelen en *ver*oordeelen?

Wordt de »nationale eer« gehandhaafd; wordt niet veeleer de »*nationale waardigheid*« geschonden, wanneer men in de achtbare vergadering der Eerste Kamer philippica uitbuldert tegen de Tweede Kamer, die hoogstens waardig zijn in het *Tielsche Weekblad* geplaatst te worden? Wordt niet daardoor en van lieverlede eene scherpe lijn getrokken tusschen Eerste en Tweede Kamer, die van beide ligchamen eindelijk, in stede van gemeen overleg, eerst bitsheid, daarna strijd moet doen vreezen?

De beantwoording dier vragen laten wij met gerustheid aan ieder over, die, zonder met klinkklank indruk te willen maken, eerbied koestert voor de wederzijdsche vrijheid der grondwettig ingestelde staatsligchamen.

Het is evenwel minder moeijelijk *de oorzaak* op te sporen van des heeren VAN DAM's verbolgenheid tegen

de Tweede Kamer en van zijne onweêrstaanbare zucht, om aan zijn wrevel lucht te geven.

Vóór 1848 was de heer VAN DAM „de groote man". Als monster-mortier der oppositie hielp hij, op verren afstand, bres schieten in het vermolmde staatsgebouw en bewees als zoodanig menige dienst. Maar toen het staatsgebouw moest worden *hersteld*, voor een goed deel *op nieuw opgetrokken*, toen had de oorlogsmachine uitgediend. Toen konden de „groote woorden" uit het mortier afgeschoten, hoegenaamd geen effect meer doen; men had aan jeugdige kracht, aan degelijke kennis, aan lust en ijver tot opbouwen behoefte. De heer VAN DAM wist het groote oorlogswerktuig niet te vervangen door de wapenen van den vrede; hij toonde wél bekwaam te zijn in het *afbreken*, ongeschikt in het *herstellen*. Hij bleef stilstaan; de Tweede Kamer, vol leven en jeugdige kracht, snelde hem vooruit; en terwijl de heer VAN DAM nog altijd met zijne *machine de guerre* trachtte verwoestingen aan te rigten, waar 't niet meer noodig was, hielden zijne ambtgenooten zich met nuttiger arbeid bezig: zij herstelden in beter gehalte wat voor den aanval was bezweken. Zoo bleef de heer VAN DAM eindelijk alléén staan met zijn oorlogswerktuig en zijn oorlogstrom, totdat hij de Kamer verliet, om zich eene retraite te verschaffen in de Eerste.

Dààr keert de heer VAN DAM, uit neiging, om altijd den trom van den aanval te roeren, om altijd oppositie-geschut te hanteren, onbekwaam om iets *op te bouwen*, gedreven door onaangename herinneringen aan die Kamer, welke, verjongd en met frissche krachten voorzien, iets *meer* verlangde dan klinkklank, zijne wapenen *tegen* hetgeen hij zelf, door vernieling van het oude, heeft helpen oprigten.

De heer VAN DAM vergeet, evenwel, dat zijn wapen niet meer gerigt is tegen een *wormstekig* gebouw; maar dat de muren van het jeugdige gebouw aan *zijne* kogels weêrstand bieden en hem die veeleer in 't aangezigt doen weêrkaatsen.

De Minister van Koloniën heeft, in de zitting van 16 December, de eigenaars en beheerders van slaven *in het algemeen* in bescherming genomen tegen het betoog van hen, die meenden, dat juist *in het algemeen* de slaven, onder de Nederlandsche wet en met die wet in de hand, worden *mishandeld*.

Volgens den Minister is de mishandeling *uitzondering*, niet *regel*. Die mishandeling zou gelijk staan met die, welke men *zoo zeldzaam* in Europa verneemt van ouders aan hunne kinderen gepleegd!!

Met oogmerk om de zaak aan te dringen en de beslissing te bespoedigen is ook heden van verschillende zijden gewezen op de wijze, waarop in onze W. I. bezittingen met de slaven wordt gehandeld. Er zijn tafereelen opgehangen, waarvan ik op dit oogenhet meerdere of minder juiste en overdrevene niet wensch te onderzoeken. Maar ik wil toch gevraagd hebben: indien het al eens waar is, dat in onze W. I. bezittingen voorvallen hebben plaats gevonden zoo als die waarop gewezen is, of dit dan met billijkheid kan worden aangevoerd om *alle* slaveneigenaars en beheerders als het ware te brandmerken met de beschuldiging, dat zij de slaven mishandelen?

Mijne Heeren, ik houd dit voor hoogst onbillijk. En ofschoon ik nimmer in West-Indie ben geweest, meen ik toch uit al hetgeen ik daaromtrent vernomen heb, te mogen afleiden, dat hetgeen zoo dikwerf en ook heden omtrent de wreedaardige behandeling der slaven in die bezittingen gezegd is, op de eigenaars en beheerders van slaven *in het algemeen*, niet toepasselijk kan worden gemaakt. Ik geef het toe, dat er menschen kunnen zijn, die van hunne positie misbruik makende, de ongelukkigen die aan hunne zorgen toevertrouwd en in hunne magt zijn, mishandelen; maar, Mijne Heeren, vindt dat alleen plaats in de kolonien, waar nog slaven zijn, vindt dat niet over de geheele wereld plaats? Hoort men niet ook in Europa, zelfs in dit Rijk van mishandelingen en soms van eene zijde, waarvan men dit het minst zou verwachten? Heeft men geene recente voorbeelen van mishandeling door ouders aan hunne kinderen gepleegd? En nu, wanneer dit in onze meer beschaafde maatschappij niet kan worden geweerd, hoe kan men dan verwachten dat in West-Indie de beste wetsbepalingen geheel zullen voorkomen, dat de een of ander woesteling zonder gevoel noch geweten, zich aan onregtvaardige en onverantwoordelijke handelingen schuldig maakt? Wijt het dus niet aan den tegenwoordigen toestand van onze kolonien, noch aan de maatschappij, die zich daar heeft nedergezet, dat daar nog mishandeling van slaven plaats kan vinden.

Hoe is het mogelijk, dat er niet een kreet van verontwaardiging uit de Tweede Kamer dèr Staten-Generaal is opgegaan, bij het vernemen van eene dergelijke verdediging van menschonteerende gruwelen?

Blijkens de strafregisters, aanwezig op het bureau van het piket van Justitie te Paramaribo — waar de slaven *het minst* in getal aanwezig zijn en het *zachtmoedigst* worden behandeld — werden, in den loop van het jaar 1852, *vijf honderd en zeven maal* de slaven op gruwzame wijze *mishandeld!*

Zijn, in de strafregisters *van al de werelddeelen te zamen genomen*, zóó vele mishandelingen geboekt van ouders aan kinderen, *in den loop eener eeuw*, gepleegd?

Als het piket van justitie te Paramaribo den maatstaf geeft van de *uitzondering* op *den regel*: de toepassing van *den regel*, zooals die door den Minister van Koloniën is uitgevaardigd, zou den Nederlandschen naam doen dalen zelfs beneden dien der *kannibalen*.

In het eindverslag der commissie van Rapporteurs voor het Ontwerp van Wet tot inkoop en amortisatie van rentegevende nationale schuld, uitgebragt in de zitting van den 13 December jl. komt de volgende zinsnede voor:

„De overgroote meerderheid stond met de Regering het gevoelen voor, dat geen middel moest worden verzuimd, om het rentebedrag der nationale schuld te verminderen en *daardoor ook* verligting van de lasten der natie *allengs* gemakkelijker te maken."

Men moet hieruit opmaken, dat het einddoel, waarnaar men streeft, vermindering van lasten is.

Maar *wanneer* acht men dat doel bereikt? *Allengs* nadert men daartoe. Men wil toch niet wachten, tot dat de nationale schuld zal zijn afgedragen?

Dan zal het tegenwoordig geslacht niet gebaat worden; ook niet een volgend geslacht, daar toch rentevermindering door amortisatie van schuld uit de batige sloten van elk jaar bijkans eindeloos kan voortduren, alvorens men *allengs* genaderd is tot de algeheele vernietiging der schuld.

Zóó immers zal men verligting van lasten niet *gemakkelijker* willen maken? Maar is hetzelfde reeds *nu* te doen, dan zoo moeijelijk?

De batige sloten gedurende de laatste jaren bewijzen het tegendeel.

Zij beliepen:

over 1851. ƒ 4,490,975.89$\frac{1}{2}$.
„ 1852. „ 4,255,610.63$\frac{1}{2}$.
„ 1853. „ 5,550,158.55$\frac{1}{2}$.

De Regering moet dus haar gevoelen in een bepaald voorstel formuleren, wat *nu* en wat *in het vervolg* voor amortisatie van schuld *en* tot vermindering van lasten kan worden bestemd; bijv. wat op de uitgaven beschikbaar is gebleven *tot amortisatie van schuld*; wat de raming der ontvangsten overtreft *tot vermindering van lasten*.

Aan zulk eene regeling, welke een redelijken grondslag heeft, is behoefte; zonder gevaar van mis te tasten bereikt men een heilzaam doel: vermindering *van lasten* en *van schuld*.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Het belangrijkste nieuw, waarop thans de aandacht gevestigd is, is reeds vervat in de telegrafische berigten, gister door ons medegedeeld.

In het Fransche Wetgevend Ligchaam is eergister ook een wetsontwerp aangeboden, waarbij aan de weduwe van den Maarschalk St. Arnaud een pensioen van 20,000 fr. wordt toegekend, zijnde het pensioen der weduwe van den Maarschalk Bugeaud tot hetzelfde cijfer gebragt.

Men meldde te Parijs, dat het Fransche Gouvernement eene depêche van generaal Canrobert had ontvangen, bevattende allezins voldoende berigten omtrent de geallieerde legers, en dat een aanval tegen Sebastopol op handen is. Deze geruchten zijn slechts eene herhaling van die, welke reeds eenige dagen in omloop zijn.

Er komen bij voortduring een groot aantal troepen te Constantinopel en in de Krim aan.

Wij deelden gister, echter onder alle mogelijke voorbehoud, het gerucht mede van het ontslag van Omar-Pacha.

Het *Journal de Constantinople*, wel verre van dit te doen voorzien, bevestigt het aanstaande vertrek van dien Turkschen opperbevelhebber naar de Krim, aan het hoofd van 30,000 Turken van het leger aan den Donau. De depêche, welke het ontslag meldt, is, wel is waar, van latere dagteekening dan het berigt in het *Journal de Constantinople*, maar wij moeten constateren, dat zelfs op den 14den dit officieel orgaan van de Ottomanische Regering, daarvan met geen enkel woord spreekt.

Het diplomatisch nieuws is heden belangrijker dan dat omtrent het oorlogstooneel. Volgens uit Berlijn ontvangen brieven, werd aldaar in de diplomatische kringen gesproken van eene uit Petersburg ontvangene nota, gedagteekend 16 December, welke in het Pruissische kabinet een gunstigen indruk had gemaakt.

Voorts wilde men weten, dat Pruissen in eene nota van 16 December, verklaard had, dat het in het tractaat van 2 December niets strijdigs met de belangen van Pruissen en van Duitschland gevonden had; dat het echter den staat van zaken niet als van zoodanigen aard kon beschouwen, dat alle hoop op eene vredelievende oplossing reeds zou moeten worden opgegeven; dat daarom Pruissen voorshands overeenkomstig zijn tot dus ver gevolgde gedragslijn zou blijven handelen en in geen geval tot het tractaat van 2 December zou toetreden zoolang Rusland de gedane vredesvoorstellen niet zou hebben afgewezen.

Er heeft gisteren te Weenen eene conferentie plaats gehad tusschen prins Gortschakoff, graaf van Buol den heer Borqueney en graaf van Westmoreland.

Wat er op die conferentie is voorgevallen: daaromtrent bestaat nog weinig zekerheid; maar men was geneigd om in die bijeenkomst een vredelievend voorteeken te zien, en sommige verzekerden reeds, dat een nieuw uitstel zou worden verleend, na den 1sten Januarij, opdat Prins Gortschakoff van zijne regering de instructien zou kunnen afwachten, die hij haar ten gevolge der conferentie, natuurlijk, heeft moeten vragen.

Een onzer binnenlandsche bladen meldt in eene telegrafische depêche, dat op die conferentie door prins Gortschakoff zeker voorstel zou zijn gedaan, dat door de overige vertegenwoordigers in die conferentie onverwijld van de hand gewezen is, zoodat de oorlog dientengevolge zal worden voortgezet.

Dit is welligt in verband te brengen met een berigt, in de *Times* voorkomende, volgens hetwelk prins Menchikoff Dingsdag jl. aan graaf Buol eene nieuwe nota zou hebben ter hand gesteld, die volgens zoo even genoemd blad, zeer voldoende was, maar nog als geen volledig antwoord van Rusland te beschouwen is.

Wij vermelden deze feiten zonder in eenige beschouwingen deswege te treden, hetgeen ook nog al gewaagd zou zijn.

De Spaansche Cortes na in hare zitting van den 22 Dec. met 400 tegen 49 stemmen verworpen te hebben het voorstel om het strekkende contingent van het leger met 20,000 man te verminderen (dat is van 70,000 op 50,000 te brengen), hebben nogtans niet onmiddellijk over het wetsontwerp in zijn geheel gestemd. Zij stelden de stemming tot den volgenden dag uit, hetgeen de oppositie de gelegenheid aanbood om den strijd te hervatten. De geheele zitting van den 23 was aan die zaak gewijd, doch bood volstrekt niets belangrijks aan. Een amendement van den heer Orenze om het cijfer op 40,000 man te brengen werd niet ondersteund. Eindelijk werd de geheele wet met groote meerderheid aangenomen.

Het Engelsch gouvernement heeft met wapen-fabrikanten in Luik, Birmingham en Londen contracten gesloten voor het leveren van 50,000 minié-buksen en karabijn-buksen. Het grootste gedeelte van deze wapenen zal in de Belgische fabrieken gemaakt worden. De aannemers zullen gezamenlijk 3000 per week werken.

De in Ierland liggende kavallerie-regementen hebben bevel bekomen om elk 120 man in plaats van 60, zooals vroeger bepaald was, in dienst te nemen, voor elk der in het Oosten aanwezige kavallerie-korpsen. Deze nieuwe manschappen moeten zoo vlijtig geoefend worden, dat zij in de aanstaande lente naar het oorlogstooneel vertrekken kunnen.

Men leest in de *Medical Times*: Een brief uit Balaklava van den 3 Dec. meldt, dat er er zich op dien dag daar 3000 zieken bevonden. De sterfte was er zelfs zeer belangrijk. Den 30 Nov. waren er 54 sterfgevallen. Van de 173 Russische gewonden, die na den slag bij Inkermann daarheen getransporteerd werden, zijn er 114 overleden. De cholera-gevallen, die zich daar voorgedaan hadden, waren van zeer ernstigen aard. De paarden, kameelen enz. stierven er ook in menigte.

Uit Mexico wordt gemeld, dat de regering van Honduras een verdrag met de Vereenigde Staten gesloten heeft voor den verkoop van het eiland Tigre; maar dat het gouvernement van St. Salvador daartegen geprotesteerd heeft.

Men meldt, dat de aartsbisschop van Parijs te Rome met vrij wat meer welwillendheid is ontvangen dan men aanvankelijk had gedacht. Op zijn verzoek, ondersteund door de Fransche regering, heeft de Paus hem werkelijk zijn bloedverwant, den abt Sibour als hulp-bisschop toegevoegd, met den titel van bisschop in partibus. Naar men verneemt, is de geestelijkheid in Frankrijk over het algemeen zeer ingenomen met de wending, welke de zaken in dit opzigt genomen hebben.

De nieuwe Zwitsersche bondsraad, onlangs door de bondsvergadering benoemd, is den 26sten bijeengekomen, om de verschillende betrekkingen onder de leden te verdeelen.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Eerste Kamer.

Nader verslag van de discussiën, gister gevoerd, over het Departement van Oorlog.

Hoofdstuk X (*Departement van Oorlog.*)

De heer VAN SASSE VAN IJSSELT brengt hulde aan de cordaatheid en de opregte taal des ministers, maar desniettemin, of liever daarom moet hij zich tegen het hoofdstuk verklaren. Hij betreurt dit te meer, omdat hij voor 1855, en met het oog op de omstandigheden, het cijfer niet te hoog acht. Maar hij wil geen antecedent daarstellen en geen 12 mill. als een normaal cijfer voor den tijd van vrede aannemen. Na de ronde en opregte taal der memorie van beantwoording, blijft er geene verschansing meer over, om deze begrooting als niet normaal te beschouwen. Het pleit is daarover nu beslist, maar dit levert hem juist grond op, om de begrooting af te stemmen.

De heer VAN RIJCKEVORSEL deelt het gevoelen, in het verslag ontwikkelt, dat de neiging tot verhooging van uitgaven, vooral bij dit hoofdstuk zigtbaar is. Hij zet dit het eerst uiteen, met betrekking tot de begrooting in het algemeen en daarna tot het hoofdstuk van Oorlog in het bijzonder, hetwelk alleen eene som van ƒ 1.137.000 meer dan het vorige jaar beloopt. De suppletoire begrooting in het begin van dit jaar, was alleen gegrond op de buitengewone omstandigheden. Nu vindt echter juist het tegenovergestelde plaats. Nu wordt er een normaal cijfer aangevraagd, ja zelfs het vooruitzigt gegeven, dat het tot 12 mill. zal klimmen, zonder de kosten van organisatie der militie en schutterij mede te rekenen. Wel is waar, men

blijft 's jaarlijks vrij goed- of af te keuren, maar hoe zal het dan gaan met al de reeds bestaande of voorgenomene organisatiën? Het komt hem voor, dat 12 mill. in gewone tijden, de krachten der natie te boven gaan. Hij treedt in finantiële beschouwingen om dit aan te toonen en vestigt hierbij de aandacht daarop, dat amortisatie van schuld en vermindering van lasten onmogelijk zullen zijn, zoo niet de meest mogelijke zuinigheid in alle takken van het Staatsbestuur wordt in het oog gehouden. Hij herinnert aan vroegere tijden en waarschuwt tegen het inslaan van den ouden weg; want dan zou hij de toekomst van het Vaderland met zorg te gemoet zien. Hij is dus tegen het hoofdstuk; omdat deze verhoogde uitgaaf als normaal is aangevraagd.

De MINISTER VAN OORLOG wijst er op, dat na aftrek der pensioenen en andere uitgaven, die niet tot de defensie behooren, de som veel verminderd wordt en tot even 9,000,000 daalt. Tegen over dat bedrag staat nu onze nationale eer en onze nationale onafhankelijkheid en niemand is er voorzeker, die deze zou willen prijs geven. Daarbij komt, dat als Nederland voor zijne O. en W. I. kolonien zorgen wil, men dan hier te lande een goed leger moet hebben. Dat Indische leger moet uit het Nederlandsche worden aangevuld. Jaarlijks moeten er suppletie-troepen naar de Kolonien gezonden worden. Dat werkt ook op het eindcijfer. Hij drukt er op, dat, zonder een goed en talrijk leger hier te lande aan geene verdediging van onze kolonien meer te denken valt. Men verlieze daarbij ook niet uit het oog, dat door de werving van krijgslieden, waartoe in een naburig land is besloten, wij geene vreemdelingen voor de O. I. dienst zullen verkrijgen, en wij dus nog meer uit eigen boezem zullen moeten suppleren. Wat nu de begrooting zelve betreft, als hij het wel begrepen heeft, wil men eene splitsing voor gewoon en buitengewoon, maar dit kan met eene eenjarige begrooting niet geschieden. Er is wel een gedeelte der begrooting, dat een uitvloeisel is van buitengewone omstandigheden, van de duurte der levensmiddelen, maar de som van 4 ton, daarvoor geraamd, kan geheel of ten deele verdwijnen.

De heer v. RIJCKEVORSEL merkt op, dat noch hij noch de eerste Spr. de splitsing hebben verlangd. Zij hebben ook in April jl., bij de behandeling der suppletoire begrooting, daarvan geen gewag gemaakt. Die begrooting werd aangenomen uithoofde van de buitengewone omstandigheden; maar dit is thans het geval niet; want de Minister zegt in zijne Memorie van beantwoording, „dat men het in dezen toestand van zaken gewis niet overdreven zal kunnen vinden, dat de Minister van Oorlog een bedrag van 12 millioen als normaal opgeeft," enz. Dit nu strijdt met des sprekers overtuiging en daarom zal hij tegen stemmen.

De heer v. BEEK VOLLENHOVEN heeft de debatten met belangstelling en naauwkeurigheid nagegaan. Hij deelt het gevoelen der beide eerste sprekers. Hij heeft alleen het woord gevraagd, omdat de Minister van Oorlog te kennen heeft gegeven, dat hij die de eer en onafhankelijkheid van het vaderland wil handhaven, deze begrooting moet aannemen. Hij antwoordt, dat dit eene subjective opvatting des Ministers is; want er zijn toch anderen, die met een minder bedrag de eer en onafhankelijkheid hebben weten op te houden. De gebezigde uitdrukking is dus de individuele meening des Ministers. Sprekers gevoelen is, dat 12 millioenen voor gewone omstandigheden de krachten der natie overschrijden. Daarom is ook hij tegen het hoofdstuk.

De MIN. v. OORLOG zegt, dat de zin der door hem gebezigde uitdrukking deze is, dat het doel dezer begrooting is de nationale eer en onafhankelijkheid te bewaren. De Min. v. Oorlog moet aan den Koning zoodanige voorstellen doen als hij overeenkomstig acht met de handhaving van de nationale eer en onafhankelijkheid. De Min. is daarvoor verantwoordelijk. Hij merkt op, dat, zoo wij ons eens plotseling moesten verweeren, en de zaken niet in orde waren, zij die de begrooting nu bestrijden, welligt de eersten zouden zijn den Minister verwijten te doen. Nog weinige dagen geleden ontving hij een schrijven uit Rotterdam, waarin hij aangespoord werd toch te zorgen, dat onze batterijen in orde zijn, opdat men ons niet ongehinderd te water zou kunnen aanvallen. Wat eindelijk aangaat de opmerking, dat er Ministers geweest zijn, die hetzelfde doel met minder geld trachtten te bereiken: Spr. zal er zich zeer over verheugen zoo er zijn, die minder van de schatkist meenen te moeten vragen, maar hij zelf verklaart dit niet te kunnen doen.

De heer v. ANDRINGA DE KEMPENAER geeft de gronden op waarom hij voor het hoofdstuk stemmen zal. Hij doet dit vooral met het oog op onzen naasten nabuur, waarmede wij nu gelukkig in zeer goede verstandhouding zijn. Dat was echter in 1830 het geval niet. Die nabuur moet niet kunnen twijfelen, dat wij steeds in staat zijn onze nationale eer en onafhankelijkheid te handhaven. Hij wijst er ook op, dat het leger van Belgie 70,000 man sterk is en 17½ millioen kost. Uit dien hoofde kan hij het aangevraagde cijfer goedkeuren. Hij laat echter de bijzonderheden in het midden, en heeft vooral veel bezwaar tegen het hoog bedrag der pensioenen en wachtgelden.

De heer SASSEN zegt, dat ook hij geen aanleiding gegeven heeft tot het denkbeeld om de behoeften voor oorlog in gewoon en buitengewoon te splitsen. Hij heeft bij de algemeene beraadslagingen alleen gezegd, dat als de Minister verklaarde, dat hij de aanvrage voor buitengewone omstandigheden deed, hij zijne stem daaraan geven zou. Hij zou dit ook nog doen, ook als de Minister te kennen gaf, dat ten gevolge van de werving in het buitenland, er meer suppletietroepen voor de Oost uit ons leger moeten worden getrokken. Zijn doel is om geen normaal karakter aan het cijfer te geven. Hij weerspreekt de bewering, dat de vertegenwoordiging in het volgend jaar niet gebonden zijn zou dezelfde som te verleenen. Die bewering gaat niet op; want zoo nu de grondslagen eener organisatie worden vastgesteld, dan zou men ze later weder moeten afbreken. Dan zou men aan het leger moed ontnemen en alle uitzigt op vastheid doen verdwijnen.

De heer v. DAM v. ISSELT heeft het woord niet gevraagd om het hoofdstuk te verdedigen. Dat is in de Tweede Kamer door den Minister zoo meesterlijk geschied, dat hij dit thans niet behoeft te doen. Hij is ook verheugd over den moed, dien de Minister betoond heeft om aan de vertegenwoordiging de waarheid te zeggen, en rond voor de zaak uit te komen. Hij beantwoordt den heer de Kempenaer. In plaats van vermindering, is de heer van Dam voor vermeerdering van pensioenen; omdat er nu reeds zoo veel bejaarden in activiteit zijn.

De heer v. RIJCKEVORSEL zegt dat de laatste woorden van den vorigen spreker, die steeds onder elken vorm aandringt op verhooging van het cijfer voor oorlog, hem bewijzen, dat de Minister straks zeer ten onregte de pensioenen van het eindcijfer wilde aftrekken, daar de heer van Dam meer pensioenen wil. Dat bewijst juist, dat er een naauw verband bestaat tusschen de uitgaven voor oorlog en de pensioenlijst, en men alzoo de pensioenen niet van het algemeene cijfer moet aftrekken.

De heer CREMERS gelooft, dat hier geen sprake kan zijn van handhaving der nationale eer en onafhankelijkheid van het vaderland. Stond het toch vast, dat dezen op het spel waren, dan zou men dubbele offers brengen. Maar de Minister heeft naar zijne meening, niet genoeg acht geslagen op alle andere behoeften der natie. Ook hij vraagt, wat tot handhaving van de nationale eer en onafhankelijkheid en tot verdediging des lands noodig is? Dat is voor verschillende opvatting vatbaar, en dit wordt bij dit Hoofdstuk alleen beslist door mannen van het vak, die steeds gezind zijn het nuttige als strict noodzakelijk te beschouwen.

De heer v. D. LEK DE CLERCQ is ook tegen het Hoofdstuk op dezelfde gronden als vroegere sprekers. Naar aanleiding van de woorden des Ministers moet ook hij zich vrijwaren tegen verkeerde gevolgtrekking, die uit zijne afkeuring zou kunnen gemaakt worden. Hij stelt evenveel prijs op handhaving van onze nationale eer en onafhankelijkheid als elk lid der Kamer en als de Minister zelf. Maar er bestaat gelukkig geen gevaar en als het gevaar mogt komen, hetgeen God verhoede, dan vraagt hij of de tegenwoordige som voldoende zijn zal. Dan zal de Minister teregt met eene aanzienlijke vermeerdering voor den dag komen, die zonder aarzeling zal worden toegestemd. Als de Minister erkend had, dat de aanvrage voor buitengewone omstandigheden geschiedde: hij zou nu reeds, zelfs een hooger cijfer, toestaan. Hij ziet niet in waarom de Min. niet nu reeds de verklaring wil afleggen, dat er buitengewone omstandigheden tot aanvrage van dit cijfer zijn. Een van beiden is waar: óf het cijfer is, als normaal te hoog, óf het is, voor buitengewone omstandigheden te laag.

De heer v. NISPEN v. PANNERDEN verkeert in eene moeijelijke positie. Als hij let op de omstandigheden van Europa, dan zou hij geneigd zijn eene hooge begrooting toe te staan. Maar als hij let op de verklaring des Ministers, dat dit cijfer niet strekt voor buitengewone omstandigheden, dat het is normaal en zelfs een overgang tot 12 millioenen, dan kan hij het cijfer weder niet aannemen. Intusschen is hij bereid zijne stem aan het Hoofdstuk te geven, zoo de Minister verklaren wil, dat buitengewone omstandigheden invloed op de zamenstelling der begrooting hebben uitgeoefend. Al stemt hij tegen de begrooting, moet hij echter de uitdrukkelijke verklaring afleggen, dat hem de eer en onafhankelijkheid des lands niet minder ter harte gaan, dan aan den Min. v. Oorlog.

De heer REGOUT legt dezelfde verklaring af.

De MIN. v. OORLOG refereert zich omtrent het bedrag der pensioenen aan hetgeen door den heer van Dam is opgemerkt. Wat betreft de beschouwingen over de buitengewone omstandigheden in verband met het eindcijfer, treedt de Minister in nieuwe ontwikkeling met een terugblik op de suppletoire wet, in het voorjaar aangenomen, waarbij door hem op bepaalde organisatiën gewezen zijn. Nu is echter ook alles in orde. Er bestaat volstrekt geen doel om in de tegenwoordige omstandigheden eenige uitbreiding aan het leger te geven. Er is dus geene vermeerdering van uitgaven ten gevolge van nieuwe organisatiën te wachten. Nopens de verklaring ten aanzien der buitengewone omstandigheden, die van hem verlangd is, zegt Z. Excell., dat hij niet anders doen kan dan verklaren, dat in het cijfer der begrooting een zeker gedeelte begrepen is voor buitengewone omstandigheden, voor zoo ver namelijk betreft de levensmiddelen, en dat dit eene uitgave is, die later verminderd, óf niet noodig worden kan. Vraagt men hem echter of hetgeen nu gevraagd wordt voldoende zijn zou om het land bij aanval te verweeren, onze vestigen in goeden staat te brengen en onze schutterijen te organiseren, dan zegt hij neen. de Min. geeft een uitlegging aan zijne woorden nopens nationale eer en onafhankelijkheid. Hij heeft nooit willen zeggen, dat zij, die tegen het cijfer zijn zich niet gelegen zouden laten liggen aan 's lands eer en onafhankelijkheid. Zoo iets heeft hij nooit gemeend, gezegd of gedacht. Men heeft bij deze gelegenheid verklaard, dat in oogenblikken van gevaar men alle aanvragen zou toestaan. Hij houdt zich daarvan overtuigd. De geschiedenis heeft dit geleerd. Maar hij wijst toch op die vele gevallen in diezelfde geschiedenis, dat men in tijd van vrede niet genoeg gedaan heeft voor de gevaarlijke tijden, die zich later hebben voorgedaan. Ten slotte herhaalt de Min. dat als er niet voor een goed en sterk armer hier te lande gezorgd wordt, dan het behoud onzer kolonien niet gewaarborgd is.

De heer v. ANDRINGA DE KEMPENAER vindt zich teleurgesteld, dat de Minister het gevoelen deelt van den heer van Dam nopens de vermeerdering van de pensioenen. Dit zou hem in het volgend jaar tot afstemming van het hoofdstuk kunnen brengen.

Hoofdstuk X is daarop aangenomen met 22 tegen 9 stemmen.

Tegen de heeren v. Sasse v. IJsselt, van Nispen van Pannerden, Cremers, van Rijckevorsel, van der Lek de Clercq, Sassen, Regout, van Beek Vollenhoven en van Eijsinga.

AVONDZITTING VAN VRIJDAG, 29 DECEMBER.

Aan de orde zijn de beraadslagingen over het wets-ontwerp tot voorloopige vaststelling van hoofdstuk VIII der begrooting (*Marine.*)

De heer VAN WESSEM zal dit voorloopig wets-ontwerp niet bestrijden; doch hij herinnert, dat reeds in April ll. door de Wetgevende Magt was toegestaan eene som van ƒ 36,000 tot verderen aanbouw van het gebrekkige drooge dok in het Nieuwe Diep. Zijn zijne inlichtingen juist, dan verkeert dat dok in eenen treurigen toestand; en hij zou gaarne van den Min. v. Oorlog, tijdelijk belast met het Departement van Marine eenige inlichtingen ontvangen, die zijne ongerustheid omtrent den verderen bouw van dat drooge dok konden wegnemen.

De MINISTER VAN OORLOG, tijdelijk belast met het Departement van Marine geeft te kennen, dat hij tot zijn leedwezen, als eerst kortelings de tijdelijke waarneming van het laatstgemeld Departement aanvaard hebbende, geheel buiten staat is de verlangde inlichtingen te geven. Hij is geheel onbekend met den tegenwoordigen toestand van het drooge dok.

Het wets-ontwerp wordt hierop met algemeene stemmen aangenomen.

Alsnu zijn aan de orde de beraadslagingen over het wets-ontwerp tot vaststelling der middelen tot dekking der uitgaven over 1855.

De heer v. BEECK VOLLENHOVEN zegt te behooren tot die leden, die in het verslag der Kamer de aandacht des Min. van Finantiën vestigen op de wenschelijkheid, reeds sedert een aantal jaren in de beide Kamers kenbaar gemaakt, tot herziening der Staats-loterij. Men moge tegen die inrigting in het algemeen veel inbrengen; maar het is zijne overtuiging, dat als men de Staats-Loterij geheel mogt opheffen, alsdan de bedekte Loterijen steeds meer en meer zullen veld winnen. Hij meent intusschen, dat het van het hoogste belang is, dat de bestaande inrigting worde herzien wegens de schomelijke misbruiken, die daarbij plaats hebben.

De heer D'ABLAING VAN GIESSENBURG herinnert, dat hij reeds meermalen zijn bezwaar heeft te kennen gegeven, dat de inkomsten van den Hoogen Raad van Adel bij de inkomsten van den staat werden opgenomen. Bij de vorige begrooting had de toenmalige Min. v. Finantien toegezegd, dat deze zaak een punt van onderzoek en overweging zou uitmaken. Vermits nu de tegenwoordige Minister vóór het opmaken dezer begrooting te kort is opgetreden, heeft deze van die zaak gewis nog geen punt van overweging kunnen maken. Sprekers vertrouwen in den Minister geeft hem echter genoegzamen waarborg, dat Z. Excell. dit onderwerp naar billijkheid en regt zal onderzoeken. Een ander bezwaar bestaat in de inrigting der Staats-Loterij, volgens spreker eene onzuivere bron van inkomsten, waardoor de schatkist wordt bezoedeld en die hij als een kanker der Maatschappij beschouwt. In alle landen is zij afgeschaft; en nogtans is zij in dit land, zoo te regt beroemd wegens de zedelijkheid zijner bewoners, behouden, niettegenstaande hare noodlottige gevolgen. Meer dan eene halve eeuw is hij bewoner van het platte land en er gaat geen jaar voorbij of hij is getuige van den ondergang van huisgezinnen door het verderfelijk Loterijspel. Hij wenscht dus, dat de Min. v. Finantien zoodanige middelen berame als strekken kunnen om de Loterij in dier voege te wijzigen, dat zij in de toekomst die verderfelijke gevolgen niet meer hebbe, die men dagelijks ondervindt.

De heer LOTSY, instemmende met hetgeen door de groote meerderheid wordt volgehouden, dat het thans namelijk niet het geschikte oogenblik is om te beoordeelen, welke belastingen het beste zijn, herinnert niettemin, dat er eenige jaren geleden bij de Tweede Kamer aanhangig was de allerbelangrijkste vraag of het niet mogelijk ware, eene scheiding daar te stellen tusschen het belastingstelsel van de gemeenten en dat van het Rijk. Hij vraagt nu of de Minister dit denkbeeld uitvoerbaar acht. Hij bedoelt namelijk, dat het Rijk, b. v. de gansche belasting van het gemaal aan zich behoude en die van het geslagt enz. aan de gemeente overlate. Is die vraag nog bij den Minister aanhangig of heeft deze van het verder onderzoek daarvan afgezien?

De heer v. DAM v. ISSELT ondersteunt allezins het aangevoerde door den heer d'Ablaing v. Giessenburg omtrent het fonds van den Hoogen Raad van *Adel. Spr. heeft* reeds in der tijd de handelwijze van een der vorige *Min. v.* Finantien omtrent dit punt gequalificeerd *en zich veroorloofd* als zijne overtuiging uit te spreken, *dat de Koning* als het ware gedwongen daartoe zijne *toestemming* had verleend. Hij beveelt alsnog aan om *dit fonds* van eene bijzondere klasse, waartoe hij niet *de eer heeft* te behooren, weder tot zijne oorspronkelijke bestemming te doen terugkeeren. Wat het punt der *belastingen* betreft, geeft hij der Regering in bedenking, *of er geen* middel ware, om de belasting op de patenten ten behoeve van het Rijk te doen afschaffen, en die belastingen over te laten aan de gemeenten. In de eerste

plaats zou dit leiden tot eene ruimere bron van inkomsten voor de gemeenten, 2o. zouden daardoor minder misbruiken en ongelijkheden bestaan in het regt van verkiezing; terwijl 3o. eene wezenlijke dienst zou worden bewezen aan de kleine handelaars; want er is geene belasting, die zoo zwaar drukt dan het regt van patent op de kleinere neringdoende klasse op wie een groote kommer kleeft.

De heer INSINGER zou ook de wenschelijkheid willen betoogen, om, zoo mogelijk, eenige belastingen geheelte heffen voor het Rijk en andere voor de gemeenten. Daardoor zou er inderdaad veel sluikerij in 's Rijks belasting ophouden. Het is echter van den tegenwoordigen Min. van Fin. niet te vergen, dat hij zich al dadelijk over al die moeijelijke quaestien uitlate.

De MIN. V. FIN. de verschillende vragen en bedenkingen van de sprekers opnemende, zegt met opzigt tot de vraag of niet nog aanhangig is de quaestie; of het mogelijk ware, eene scheiding daar te stellen tusschen het belasting-stelsel der gemeenten, en dat van het Rijk, — dat, als zijn geheugen zich niet bedriegt, daarvan vroeger sprake is geweest, echter niet bij zijn onmiddellijken voorganger, maar op een meer verwijderd tijdstip. De vraag nu is gewis van wijden omvang en van groot gewigt, en hij zou niet wel in staat zijn, daaromtrent dadelijk zijne meening te openbaren. Oppervlakkig beschouwd, zijn er vele bezwaren aan verbonden, maar hij zal niettemin de zaak maken tot een punt van naauwgezet onderzoek, ook met het oog op de voorstellen, die de regering hoopt te doen in den aanvang van het volgende jaar. Een ander beginsel door het lid uit Dordrecht, mede vooropgezet, was, om de belastingen op gelijke hoogte te houden met de behoeften. Dat beginsel is reeds door de regering bij hare voordragt van September gehuldigd, en zal door haar steeds worden gevolgd. Wat het punt der patenten betreft, ook dit, gelijk Z. Exc. dit reeds in de Tweede Kamer heeft te kennen gegeven, zal in ernstige overweging worden genomen. Bereids zijn de hoogste ambtenaren aan het Departement belast met het ontwerpen eener nieuwe patentwet. Het is echter eene zaak van wijden omvang, die veel tijd kost, en hij heeft in de laatste maanden geen tijd gehad om zich met dien arbeid genoegzaam bekend te maken en zich dus omtrent den grondslag dier wet te vergewissen. Maar het ligt bepaald in zijn voornemen, daarbij den druk der mindere klasse ligter te maken. — Met opzigt tot de staats-loterij is door eenige leden het gevoelen geuit, dat dit middel van inkomsten niet wel kon worden gemist, en dat er ook redenen waren, die voor haar behoud pleiten, doch dat zij moest gezuiverd worden, van de gebreken, die haar nog aankleven. Een ander lid heeft meer bepaald op hare groote gebreken gewezen en gemeend, dat zij niet moest bestaan. Evenwel meent de Min. toch van dien Spr. te hebben verstaan, dat zijn besluit niet was de loterij geheel af te schaffen, maar haar liever te verbeteren. Men zal het nu aan Z. Exc. niet ten kwade duiden, dat hij thans zijne bepaalde denkbeelden niet uit over dit punt, hetwelk door zoo velen zijner voorgangers is onbeslist gelaten, en die steeds teruggedeinsd zijn, de staatsloterij af te schaffen. Hij kan echter herhalen wat hij reeds in de Tweede Kamer heeft verklaard, dat reeds aan sommige bezwaren, aan de inrigting der loterij verbonden, is te gemoet gekomen, dat de keuze van gequalificeerden tot hare ontvangst naar strenge regelen geschiedt, en dat er goed wordt toegezien, dat zich geene personen met het debiet der loterij inlaten, die niet gequalificeerd zijn. Eindelijk geeft Z. Exc. te kennen, dat de zaak betreffende het fonds van den Hoogen Raad van Adel een punt van overleg heeft uitgemaakt tusschen het Departement van Financien en dat van Binnenl. Zaken, en dat nog in den loop van het volgend jaar een wetsontwerp nopens deze aangelegenheid zal worden aangeboden, gegrond op redelijkheid en billijkheid.

De beraadslagingen gesloten zijnde, wordt het wetsontwerp met algemeene stemmen aangenomen.

De vergadering wordt hierop tot nadere bijeenroeping gesloten.

's Gravenhage, 30 December.

Z. M. heeft benoemd tot notaris te Augustinusga, provincie Friesland, N. Sickler, candidaat-notaris te Leeuwarden.

* Ter kennisse van de belanghebbenden is gebragt, dat de commissie uit de heeren Gouvernements-solliciteurs te 's Gravenhage benoemd ingevolge art. 19 van het Koninklijk besluit van 5 September 1823 (Stbl. n°. 39) over den jare 1855 uit de heeren A. F. de Bas, Mr. J. G. A. Clant en A. P. T. Eyssell zal zijn zamengesteld.

* Voor den aanbouw der twee vleugels enz. aan de gemeentelijke badinrigting te Scheveningen hebben ingeschreven; W. J. den Borst van Doorn, te Ameide *f* 121,266; P. D. Dijkgraaf *f* 112,000; C. de Laat en G. de Jong te Delft *f* 107,700; J. E. de Jager *f* 105,900; J. B. Maxwils *f* 103,900; J. C. van Berkum te Utrecht *f* 103,700; F. J. L. Dijnstede *f* 101,109; Q. Wennekes en W. H. van Zanten *f* 100,890; B. Verhoef *f* 98,600; P. J. van der Lubbe *f* 98,410; L. G. Doemans *f* 97,878 en A. van den Elshout *f* 97,720.

* Gisteren nacht heeft er op eene boerenwoning tusschen Rijswijk en Delft, een diefstal plaats gehad, met buiten- en binnenbraak. Het heeft de politie te dezer stede gisteren avond mogen gelukken den dader in handen te krijgen, die zich nog in het bezit van een gedeelte der gestolen goederen bevond.

---

* Op den 26sten December jl., is bij den officier van Justitie te 's Hertogenbosch aangifte gedaan, dat in den avond van den 20sten Nov. bevorens te 's Hertogenbosch op het postkantoor zoude zijn bezorgd een brief, aan het adres van W. J. M. Nijpels te Maastricht, welk aldaar echter niet is ontvangen bevattende: 1o. 1 bankbiljet, No. 346, groot *f* 200; 2o. 1 bankbiljet, No. 245, groot *f* 100; 3o. 5 muntbiljetten, ieder groot *f* 10; 4o. 2 coupons ieder groot *f* 12,37½ en 5o. 2 coupons ieder groot *f* 2,47.

De officier voornoemd, verzoekt opsporing, aanhouding en berigt.

Bij beschikking van 29 December heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken bepaald, dat de verkiezing van een lid van de Tweede Kamer der Staten-General in het hoofdkiesdistrict Almelo, ter vervanging van het overleden lid mr. M. J. de Man, zal geschieden op Donderdag den 23sten Januarij aanstaande.

Volgens een berigt van Zr. Ms. consul-generaal te Smyrna, is van daar, den 3den dezer, naar Amsterdam vertrokken de Nederlandsche schoener *Pollux*, kapt. Molenaar, en den 12den naar Vlaardingen, de Nederlandsche hoeker *Boreas*, kapt. van Gelderen.

Uit Amsterdam was aangekomen de Nederlandsche schoener *Hollandia*, kapt. Patersen, die met suiker naar Konstantinopel zou vertrekken; terwijl uit laatstgenoemde haven in ballast was aangekomen de Nederlandsche schoener *Mariane*, kapt. Japper, die lading zou innemen naar Nederland.

Van wege het departement van marine is heden een antwoord ingekomen op het verzoek door heeren scheepsreeders assuradeurs en verdere belanghebbenden bij de scheepvaart geteekend, en den 11 dezer aan Z. Exc. den minister aangeboden, de strekking hebbende, tot het doen stationeeren van een vuurschip tusschen de Z euwsche banken, en wel, dat het Z. Exc. moge behage eene commissie te benoemen, en tevens aan de scheepsreederijen toe te staan eene dergelijke te benoemen, uit onze ervarenste gezagvoerders en deskundigen, om gezamelijk dit vraagstuk met al wat er toe in betrekking staat, grondig te onderzoeken en te beoordeelen, ten einde langs dien weg in deze belangrijke zaak tot een besluit te komen namelijk:

«dat voorloopig aan de onderteekenaars van dit adres wordt kennis gegeven, dat het wenschelijk wordt geacht, een opvolgend minister van marine in de behandeling van een zoo belangrijk onderwerp, dat meermalen ter sprake is geweest, geheel vrij te laten, en mitsdien het adres gedurende de tijdelijke waarneming van het departement voor 's hands buiten beschikking te houden.»

Gister zijn van regeringswege, ten behoeve der kamers van koophandel en fabrieken, verzonden exemplaren van no. 54 der Hannoversche *Gesetz Sammlung* van 1854, inhoudende eene bekendmaking van het Departement van Finantien aldaar over de stations en de functien der tolkruisvaarders.

Aan den heer P. L. Prins te Arnhem, (firma wed. L J. Prins tapijten-magazijn) is van wege de commissie der tentoonstelling te New-York een getuigschrift van eervolle vermelding uitgereikt als blijk van goedkeuring voor eene zending van uit koehaar vervaardigde karpetten naar gezegde tentoonstelling. (*Arnh. Ct.*)

Tot lid der Prov. Staten van Utrecht is in het district Amersfoort gekozen de heer mr. F. G. R. H. van Lielaar met 263 stemmen.

In Vriesland zijn in de laatste week 32 runderen afgemaakt ter zake van de longziekte, en alzoo een totaal van 12,755 stuks.

Oudendijk, 28 December. Een rijk landeigenaar in ons dorp, vroeger lid van het plaatselijk bestuur, heeft door zich op te hangen, aan zijn leven een einde gemaakt. De staat van krankzinnigheid, waarin hij verkeerde en de vrees voor het vervoeren naar het gesticht Meerenburg moeten als de oorzaken voor dien zelfmoord van den vroeger zeer geschikten man aangemerkt worden.

△ **Meppel**, 29 Dec. In eene op woensdag morgen gehoudene raadsvergadering, is, na eene levendige discussie, omtrent de verwikkelingen met de Drenthsche kanaal-maatschappij, besloten: 1o. om in den geest van de insinuatie van 1o. Januarij 1853 na 1o. Januarij aanstaande, de maatschappij te sommeren tot ontruiming der Meppeler Sluis en de annexen van dien, als niet voldaan hebbende aan het met de stad gesloten contract. Deze sommatie zal te Amsterdam aan 't hoofdbestuur en te Hoogeveen aan den directeur der Letij gedaan worden.

2o. Om dadelijk een regtskundig onderzoek, ingevolge art. 199 der gemeentewet, te doen plaats hebben door eene commissie van regtsgeleerden, welke zal gekozen worden in eene vergadering met gesloten deuren.

Per Telegraaf.

Parijs, 30 December. De *Moniteur* deelt mede, dat Omar-Pacha het Turksche korps, dat naar de Krim is ingescheept, kommanderen zal.

Gisteren nacht zijn te Marseille drie schokken van aardbeving gevoeld.

Heden zal alhier eene revue over de armée van Parijs gehouden worden.

Advertentien.

Bij **F. Günst**, Boekhandelaar te *Amsterdam*, ziet het licht:

HET JUBILÉ
EN
DE ONBEVLEKTE ONTVANGENIS.

TWEE VRAGEN DES TIJDS,

door een Katholiek. (726)

ONZE LEZERS MAKEN WIJ OPMERKZAAM *op de pillen van Holloway*. De wereldberoemde naam van deszelfs zalf en pillen, is te veel bekend, om alnog veel aanbeveling te behoeven; maar zij zijn in de daad, de krachtigste geneesmiddelen, voor alle kwalen en ziekten waaraan het ligchaam des menschen onderworpen is. Menige onzer lezers hebben de weldadige uitwerking dezer pillen ondervonden ingevallen van ongesteldheid door de gal veroorzaakt, van bedorven maag, verzwakking in de ingewanden enz. en geen huidziekten hoegenaamd kunnen aan de heelkracht der Holloway's zalf weerstaan. De invloed die zij op het ligchaam uitoefent, is verbazend.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75, *f* 13.50, *f* 20.50. Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3 00, *f* 7.05, *f* 13.85, *f* 20.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij J. M. VAN RENESSE, te 's Hage; bij B. ADAMA, te Amsterdam, bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht en bij J. STRAATMAN, Hoofd-depôthouder te 's Bosch, alsmede in HOLLOWAY'S Etablissementen te Londen, 244 Strand, en te New-York, 80 Maiden Lane. (727)

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 30 December 1854.

Nederland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2½	59⅞ 60
Dito Certificat.	3	71¼
Dito Dito.	4	89 7/16 ½
O. I. Leening	4	
Amort. Syndic.	3½	
Hand.-Maats.	4½	
Belgie.		
Certificaten	2½	
D° *Rotschild*	2½	
Frankrijk.		
Obligatien	3	
Spanje.		
Nieuwe	1	18
Dito Buitenl.	3	
D° Binnenl. c/m.	3	32 5/16 ⅜ ⅜
Bew. Sp. Com.		4 15/16
Amort. Schuld.		
Portugal.		
Londen nieuwe.	5	36 15/16 37
Dito uitgest.	4	

Rusland.	Pct.	
Hope 1798/1816	5	100½ ¾
Dito 1828/1829	5	100½ ¼
Cert. 1831/1838	5	82½
Dito Dito	4½	
Dito *Hope*	4	
Dito *Stieglitz*	4	
Dito dito 5e Ser.	4	
Inschr. Assig.	6	
Certific. dito.	6	
Polen.		
Obligatiën	4	
Oostenrijk.		
Metaliek	5	62¾ 63
Dito bet. Amst.	5	72⅝ 13/16
Dito Nation.	5	65⅝ ¾
Dito 1847	2½	32 5/16 ⅛
Dito 1851/1852	2½	82 1/16 ⅛

Bij tragen handel was de markt heden algemeen ongunstig gestemd met uitzondering echter van Holl. en Russische fondsen welke door eenige kooporders voor geldbelegging iets vaster waren.

FRANKFORT, Vrijdag 29 Dec. Metalliek 5 pct. 63½; Spanje binnenl. 3 pct. 32⅜: dito 1 pct. 18 1/16.

LONDEN, Vrijdag 29 December. Consols op t. 91⅛, ¼, 91¼, ⅜; N. Mexic. 3 pct. 20⅞, 21; Peru N. 4½ pct. 69; Gren. Uitg. 5⅜; Ecuador 3½; Sardinie 5 pct. 83½; Spanje 3 pct. buit. 38½; dito 1 pct. 18½, ¾; dito Certific. 5⅛, ⅜; dito Passive 4⅜, ⅝; Russen 4½ pct. 88; dito 5 pct. 97; Holl. 4 pct. 91¼; dito 2½ pct. 61¼; Turksche leening 75¼.

PARIJS, Vrijdag 29 December. Fr. 4½ pct. 93; dito 3 pct. 67.10; Sp. binn. 3 pct. 33⅜; dito 1 pct. 18⅜; O. Metall. 84¼.

WEENEN, Vrijdag 29 December. N. Metall. 82⅞; N. Leen. 98⅜; Nat. Leen. 86¼; Bankactien 1236; Lombarden 98⅛; Zilver 27½; Wissel op Londen 12.18; dito op Parijs 148½.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.